

MİSAFİR KONUŞMACI DESTEKLİ ÖĞRETİM TEKNİĞİ HAKKINDA ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Evaluation Of The Opinions Of Pre-Service Teachers About
Guest Speaker Aided Instruction Technique

Öğr.Gör. Turan AKSAKAL

Artvin Çoruh Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim

Bölümü

turanaksakal@hotmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-7718-5483>

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi-
Journal of Ağrı İbrahim Çeçen University Social Sciences Institute-
AİCUSBED 7/1 Nisan/April 2021 / Ağrı

ISSN: 2149-3006

e-ISSN: 2149-4053

Makale Türü- <i>Article Types</i> :	Araştırma Makalesi
Geliş Tarihi- <i>Received Date</i> :	28.12.2020
Kabul Tarihi- <i>Accepted Date</i> :	22.03.2021
Sayfa- <i>Pages</i> :435-451	 https://doi.org/10.31463/aicusbed.848749

<http://dergipark.gov.tr/aicusbed>

This article was checked by

 iThenticate

MİSAFİR KONUŞMACI DESTEKLİ ÖĞRETİM TEKNİĞİ HAKKINDA ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Evaluation Of The Opinions Of Pre-Service Teachers About Guest Speaker Aided Instruction Technique¹

Turan AKSAKAL

Öz

Bu çalışma misafir konuşmacı destekli öğretim tekniği hakkında öğretmen adaylarının görüşlerinin değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışmada nitel çalışma desenlerinden biri olan durum çalışması (case study) kullanılmıştır. Çalışmada Artvin Çoruh Üniversitesi Sosyal Bilimler Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'nda Ülkeler Coğrafyası dersini alan şubelerden birinde bulunan 30 öğretmen adayına teknik uygulanmış, uygulama sonunda 30 öğretmen adayı arasından maksimum çeşitlilik yöntemi ile seçilen 12 öğretmen adayı ile yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Bu görüşmeler sonucunda elde edilen verilerin içerik analizi yapılarak frekans değerleri hesaplanmıştır. Çalışma sonucunda misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğinin uygulanması neticesinde öğretmen adayları akademik başarı ve motivasyonlarının arttığını belirtmişler, öğretmen olduklarında da bu tekniği kullanmak istedikleri sonucuna ulaşmışlardır. Karmaşık konuları anlaşılabilir hale getirmesi ve yaşayarak öğrenme ortamı sunduğu için farklı derslerde ve konularda misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğinin kullanılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Misafir Konuşmacı, Akademik Başarı, Motivasyon, Öğretmen Adayları

Abstract

This study was conducted to evaluate the opinions of pre-service teachers about guest speaker aided instruction technique. Case study desing that is one of the

¹ Bu çalışma, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde devam etmekte olan "Misafir Konuşmacı Destekli Öğretimin Öğretmen Adaylarının Ülkeler Coğrafyası Dersindeki Akademik Başarı ve Güdülenmelerine Etkisi" başlıklı doktora çalışmasının bir bölümünden oluşmaktadır.

qualitative desings was used for the study. For this study the technique was implemented with 30 pre-service teacher who attended Artvin Çoruh University Social Studies Department and took Geography of Countries course. After implementation, semi structured interviews were conducted with 12 pre-service teachers who were selected among 30 pre-service teacher by maximum variation sampling. At the end of these interviews data were analysed with content analysis, and frequency values were computed. Opinions of pre-service teachers after implementing the Guest Speaker Aided Instruction Technique were that the technique increased their academic achievement and motivation they would like to use this technique in their future classes. Using the guest speaker aided instruction technique in different classes and for different subjects was suggested because the technique makes complex issues understandable, and presents setting for learning by experience.

Key Words: Guest speaker, academic achievement, motivation, pre-service teachers.

Giriş

Öğrenme ortamlarından birisi olan sınıf içinde, eğitimde akademik başarıyı ve öğrenme kalıcılığını artırmak amacıyla birçok teknik kullanılmaktadır. Sınıf içinde kullanılan tekniklerden birisi de ders öğretmeni tarafından öğrenme ortamı olan sınıfa misafir konuşmacıların davet edilmesidir. Tsataros (2016)'a göre öğrencinin belirli bilgi alanlarındaki öğrenmelerini kalıcı sağlamak için misafir konuşmacı derse çağrılabilir. Derslerde misafir konuşmacı kullanmak etkin öğrenme sürecinde etkili bir tekniktir (Bonwell ve Eison, 1991). Dalakas (2016)'a göre misafir konuşmacılar öğrencilerin eğitimsel deneyimleri için ciddi bir konudur. Misafir konuşmacılar, öğrenciler için profesyonel rol modeli oluşturmaktadırlar (Sniezek, 2005). Psikolog Albert Bandura'ca açıklanan Sosyal model kavramı; bir rol modelinin gözlemlenmesiyle oluşan davranış değişikliği demektir (Pajares, 2004). Pajares (2004)'e göre model, davranış değişikliği beklentilerini adım adım gerçekleştirerek motivasyonu olumlu etkiler. Özellikle de model, gözlemci için önemli bir kişiyse etkisi daha çok olur

Misafir konuşmacı öğrencinin dikkatini ders içeriğine çekecek birisi olmalıdır.(Riebe, Sibson, Roepen ve Meakins, 2013). Misafir konuşmacılar kendi deneyimlerini öğrenciye aktarırken karşılıklı iletişimden uzak durmamaları gerekir (Paul ve Mukhopadhyay, 2005). Fedoryshyn ve Tyson (2003)'a göre misafir konuşmacılara yol gösterilmelidir ama işleyeceği derse adım adım müdahale edilmemelidir. Misafir konuşmacı prestijine göre değil, kişiliğine, hevesine, coşkusuna göre seçilmelidir.

Brown (1954)'e göre bir misafir konuşmacı davet edildiğinde sınıfta neler olup biteceği ve sınıf ortamı kendisine ayrıntılı olarak anlatılmalı, sınıfın büyüklüğü, öğrencilerin yaş grubu, özellikleri, dersin ne kadar sürmesi gerektiği açıklanmalı ayrıca davet kişisel olarak yüz yüze ya da telefonla yapılmalıdır. Yine misafir konuşmacı ile açık konuşulmalı, kendisinden ne istendiği açık açık anlatılmalı, dersi nasıl işlenebileceğiyle ilgili düşünceler aktarılmalı ve davet sırasında resmî bir hava yaratılmamalıdır.

Literatürde derse çağırılacak misafir konuşmacıların kimler olacağı ile ilgili genel olarak ortak fikirler mevcuttur. Misafir konuşmacı birçok alandan çağırılabilir; önceki mezunlar, öğretim üyeleri, profesyonel yaşamdan bireyler ve rehberlik uzmanları (Metrejean, Pittman ve Zarzeski, 2002).

Okul yönetiminin isteği gereği misafir konuşmacıları resmî davetle çağırarak gerekebilir (Hogan, 2009; Ormrod, 2004). Bu yüzden öncelikle misafir konuşmacının resmî davetle yapılıp yapılmaması konusunun öğrenilmesi gereklidir.

Misafir konuşmacılar teknik yardımın yanında oryantasyona da ihtiyaç duyabilir. Öğrencileri, sınıfın bir yabancıdan gözünden nasıl görüldüğü konusunda hazırlamak ve konuşmacının kendisini olabildiğince rahat hissetmesini sağlamak yararlı olacaktır. Misafir konuşmacının sunumunda önce konuyu kısaca öğretmenin özetlemesi ve misafir konuşmacının konuyla ilgili deneyiminden, donanımından öğretmenin söz etmesi ve bu şekilde misafir konuşmacıyı öğrencilere tanıtmaları gerekir. Bu hem derse katılımı arttıracak hem de öğrencilerin kendilerine dikkat etmeleri gerektiğini hatırlatacaktır (Sage, 2013).

Misafir konuşmacılar öğrencilere heves, gerçekçilik, güvenilirlik ve öğrenme deneyimi getirebilir ama bütün bunlardan önce öğrencilerle çalışmaktan çok memnun olduğunu ifade ederek söze başlayabilir (Sebba, 2000). Bu da öğrencilerle içten çalışmaktan memnun olan misafir konuşmacı seçimini önemli kılar.

Dikkatli bir şekilde planlanmış misafir konuşmacı etkinliği hem öğrenciler, hem eğitimciler, hem misafir konuşmacı hem de üniversite için yararlıdır (Metrejean vd., 2002). O hâlde bu teknik, sadece öğrencilere değil; gerek eğitimcilere, gerek bizzat etkinliğe katılan misafir konuşmacıya ve hatta etkinliğin yapıldığı üniversiteye de yararlı olduğu ortadadır.

Misafir konuşmacılar öğrencilere pratik bilgi (Dalakas, 2016) ve öğrencilerin olaylara farklı bakış açılarıyla yaklaşmalarını sağlayan gerçek yaşam deneyimlerini paylaşırlar (McKain, 2012). Bu durumda misafir konuşmacılar aynı zamanda yaşam deneyimlerini de paylaşmaktadırlar.

Misafir konuşmacı öğrenmeyi ve akademik çevreyle uygulamacı arasında bağ kurmayı geliştirebilir. Ders kitaplarında yer almayan konularda bilgi sağlayabilir. (Sniezek, 2005). Yine misafir konuşmacı öğrencilere anlattıklarıyla, öğrencilerin kariyer seçimlerinde özgüven kazanmalarını, iş başvuru görüşmelerinde yüksek hızlanma yeteneğini ve değerler ağını görme imkânı sunar (Metrejean, Pittman, ve Zarzeski, 2002). Eğer misafir konuşmacı öğrencilerin kendilerinde de olduğunu düşündükleri özellikleri, tutumları ve davranışları sergilerse, konuyla ilgili teknik bilgileri iletmenin ötesinde bir rol modeli olur (Gibson, 2004).

Misafir konuşmacı tekniğinin yararlarını yukarıdaki bilgilerle özetle belirtmek gerekirse; misafir konuşmacılar gerçek yaşam deneyimlerini paylaştıkları için öğrencilere ve eğitimcilere faydalıdır. Öğrenciler ders kitaplarından öğrendikleri ile misafir konuşmacıların yaklaşımlarını kıyaslama imkânı bulur. Ders kitaplarında yer almayan bilgileri öğrenciler misafir konuşmacılardan öğrenebilirler ve öğrencilerin zihnini farklı açılarda da açabilirler. Onların öğrenme tarzlarını çeşitlendirerek aktif öğrenme sağlarlar. Misafir konuşmacıların sunumları sayesinde öğrenciler bilgilerini yapılandırmayı sağlarlar. Misafir konuşmacılar öğrencinin derse ilgisinin artmasına sebep olurlar.

Literatür incelemesinde misafir konuşmacı tekniğinin uygulanması sırasında şu sorunlarla karşılaşılacağı tespit edilmiştir.

Sınıf ortamına gelebilecek bir misafir konuşmacı bulmak bazen sorun olabilir. Bu sorunlardan birisi, misafir konuşmacıların çeşitli mazeretleri sürmeleri olarak sayılabilir (Ashley, 2010).

Yapılan çalışmalarda derslere çağrılan misafir konuşmacıların bir kısmı yararlı olmayabilir. Çalışmalarda genel olarak söylenenlerin aksine misafir konuşmacıların yararlı olduğunu söylemek doğru değildir (Merle ve Craig, 2017). Lang (2008)'in dediği gibi, misafir konuşmacının derse başarılı bir biçimde dâhil edilmesi bir davetin ötesindedir. Çalışmalar misafir konuşmacıların öğrencilerin öğrenmelerini ancak ders içeriğini etkili bir biçimde sunduklarında ve özel örneklerle zenginleştirdiklerinde olumlu biçimde etkilediklerini göstermektedir.

Literatür incelendiğinde Türkiye'de Misafir Konuşmacı Destekli Öğretim Tekniğinin kullanıldığı çalışmaların sayısının sınırlı olduğu ve hatta sosyal bilimlerde neredeyse hiç kullanılmadığı saptanmıştır. Bu çalışma ile literatüre katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Amaç

Bu çalışmanın amacı, yükseköğretimde, Sosyal Bilgiler Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda okutulan Ülkeler Coğrafyası dersinde kullanılan misafir konuşmacı destekli öğretim tekniği hakkında öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemek ve değerlendirmektir.

Bu amaca yönelik olarak çalışmada aşağıda belirtilen sorulara cevap aranmıştır.

1. Misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğinin Ülkeler Coğrafyası dersinde olumlu yönleri nelerdir? Açıklar mısınız?
2. Misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğinin Ülkeler Coğrafyası dersinde olumsuz yönleri nelerdir? Açıklar mısınız?
3. Öğretmen olduğunuzda derslerinizde misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğini düşünüyor musunuz? Cevabınızın sebeplerini açıkla mısınız?
4. Misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğinin Ülkeler Coğrafyası dersinde kullanımıyla ilgili önerileriniz nelerdir?

Yöntem

Çalışmada nitel çalışma desenlerinden biri olan durum çalışması (case study) kullanılmıştır. Durum çalışması, sınırlı bir sistemin nasıl işlediği ve çalıştığı hakkında sistematik bilgi toplamak için çoklu veri toplama işlemi kullanılarak, o sistemin derinlemesine incelenmesini içeren metodolojik bir yaklaşımdır (Chmiliar, 2010).

Çalışmada konuşmacı tarafından geliştirilen ve alan uzmanlarınca incelenen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu form dört açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Öğretmen aday görüşleri görüntü kayıt cihazı ile kaydedilmiş, kayıt alınan bu veriler transkript edilmiştir.

Transkript edilen görüşmeler, içerik analizi yoluyla çözümlenmiş, alt temalar oluşturulmuş ve frekans değerleri hesaplanmıştır. Analiz sonuçlarına bulgular bölümünde yer verilmiştir. İçerik analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenbilir bir tekniktir (Büyüköztürk vd., 2013).

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubu 12 öğretmen adayından oluşmaktadır. Bu öğretmen adayları Artvin Çoruh Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi Ana Bilim Dalı 3. Sınıfta olup, ülkeler coğrafyası dersinde misafir konuşmacı destekli öğretim tekniği uygulanan 30 öğretmen adayından maksimum çeşitlilik yöntemine uygun biçimde seçilmiştir.

Veri Toplama Süreci

Uygulama süreci haftada 2 saat olmak üzere 6 hafta sürmüştür. Uygulama öncesinde bu 6 haftada derste işlenecek ülkelerin vatandaşı olup, ilk, orta ve lise eğitimini kendi ülkelerinde bitiren ve şu an üniversite öğrencisi ya da mezunu olan misafir konuşmacılar belirlenmiş, belirlenen misafir konuşmacılarla görüşmeler yapılmış, uygulama hakkında bilgilendirilmişlerdir. Derse katılımları sağlanmıştır.

6 hafta süren bu uygulama sonunda, misafir konuşmacı destekli öğretim tekniği uygulanan 30 öğretmen adayına araştırmacı tarafından hazırlanan ve farklı üniversitedeki eşdeğer programın eşdeğer öğrencilerine pilot uygulaması yapılan akademik başarı testi (testin güvenilirlik KR-20 değeri .75 bulunmuş, güvenilir olduğu anlaşılmıştır) uygulanmıştır. Araştırmada kullanılan motivasyon ölçeği Özerbaş (2003) tarafından geliştirilmiş ve ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı .88 olarak rapor edilmiştir. Motivasyon ölçeği 30 öğretmen adayına uygulanmıştır. Uygulama sonunda akademik başarılarına göre en yüksek düzeyde 2, orta düzeyde 2, düşük düzeyde 2 ve motivasyon düzeylerine göre en yüksek düzeyde 2, orta düzeyde 2, düşük düzeyde 2 öğretmen adayı olmak üzere toplam 12 öğretmen adayı belirlenmiştir. Çalışma grubunda yer alan bu 12 öğretmen adayının misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğine ilişkin düşüncelerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan ve uzman görüşleri alındıktan sonra son şekli verilen yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuş ve çalışma grubuna bu sorular sorulmuştur.

Veri Analizi

Maksimum çeşitlilik yöntemi (akademik başarı ve motivasyon düzeylerine göre) ile belirlenmiş olan 12 öğretmen adayı ile yapılmış olan yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen veriler içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir. İçerik analizi yapılmasının sebebi, görüşme formu ile toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır.

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde öğretmen adaylarının misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğine ilişkin görüşlerine yer verilmiştir. Makaledeki sayfa sınırlandırılması nedeniyle görüşlerin tümü yerine bir kısmı doğrudan alıntılarla sunulmuştur. Doğrudan alıntılarda katılımcı görüşleri (ÖA 1, ÖA 2,...) kısaltmalarıyla verilmiştir.

Çalışmanın birinci alt problemine yönelik öğretmen adayı görüşleri:

Öğretmen adaylarına çalışmanın ilk sorusu olarak “Sizce misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğinin ülkeler coğrafyası dersinde olumlu yönleri nelerdir? Açıklar mısınız?” sorusu sorulmuştur ve bu soruya öğretmen adaylarının verdikleri cevaplar Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. "Sizce misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğinin ülkeler coğrafyası dersinde olumlu yönleri nelerdir? Açıklar mısınız?" Sorusuna Öğretmen Adaylarının Verdiği Cevaplar

Sıra	Öğretmen adayı yanıtları (N:12)	f
1	Derse olan ilgim arttı.	8
2	Coğrafyanın bireyin fiziksel özelliklerinin değişmesinde etkili olduğunu gördüm	7
3	Dersteki başarıyı artırdı.	6
4	Derse devam durumumu olumlu yönde etkiledi.	6
5	Yaşayarak öğrenme ortamı hazırladı	6
6	Ülkemin tarihi hakkında öznel bilgi edinme fırsatım oldu.	5
7	Coğrafyanın bireyin konuşma tarzında etkili olduğunu gördüm.	4
8	Dersin sıkıcılığını azaltıp eğlenceli hale getirdi.	4
9	Coğrafyanın insan üzerine etkisini gördüm.	4
10	Ders kitaplarında öğrenebileceği bilgilerden daha fazlasını öğrendim.	4
11	Coğrafyanın bireyin isminin belirlenmesinde etkili olduğunu gördüm.	1
12	Kendi ülkemi diğer ülkelerle karşılaştırabildim.	1

Tablo 1 incelendiğinde katılımcı 12 öğretmen adayının üçte ikisinin misafir destekli öğretim tekniğinin derse olan ilgilerini artırdığı görüşünü bildirdikleri görülmektedir. Bunu coğrafyanın bireyin fiziksel özelliklerinin değişmesinde etkili olduğunu gördükleri görüşü takip etmiştir. Öğretmen adaylarının görüşleri arasında dersteki başarıyı artırması, derse devam durumunu olumlu etkilemesi, ülkenin tarihi hakkında öznel bilgi edinme fırsatı yakalaması, yaşayarak öğrenme ortamı hazırlaması da yer almıştır. En az ifade edilen görüş ise coğrafyanın bireyin isminin belirlenmesinde etkili olduğu ve kendi ülkeleri ile başka ülkeleri karşılaştırabildikleri yönündeki görüş olduğu görülmektedir.

Katılımcıların misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğinin olumlu yönleriyle ilgili görüşlerinden bazılarını aşağıda yer verilmiştir:

“Bu teknikle birlikte çok aşırı dikkatimiz toplandı ve hiçbir dersi kaçırmamaya özen gösterdik (ÖA 3).”

“Misafir konuşmacı konuştuğça hem onların tarihini hem onların elbiselerini; bize daha eğlence kattı, hem ders eğlenceli oldu hem güzel oldu (ÖA 4).”

“Başarı olabilmesi için dikkatimin olması lazımdı. Dikkatimi artırdığı için başarıyı artırdı (ÖA 2).”

“Misafir konuşmacı olarak farklı ülkelerden farklı konuşmacılar geldiğinde ben kendime daha fazla şeyler katabildim. O kişinin nerede nasıl yaşadığını kendi kulaklarımla duydum. O kişinin genel fiziki özelliklerini daha iyi kavrayabildim (ÖA 8).”

“Misafir konuşmacıların gelmesiyle benim aslında beynimin iş yükü azalıyor. Nasıl azalıyor?, Şimdi gelip anlatıyorlar. Ne güzel anlatıyorlar, hani karşımdalar, ben onları dinliyorum. Yaşayarak görerek dediğim gibi özümseyerek, bilgiyi yerleştirerek (ÖA 5).”

“Eğitim gördüğüm süre içerisinde Eğitim Fakültesinde en fazla aktif olarak bir şeyler öğrendiğim kesinlikle hissettiğim ve merak duygusuyla beraber çoklu zekâ kuramlarıyla da olduğu gibi bir çok duyu organıyla beraber bilişsel zekamla beraber derse katıldığım süreç tamamen bu süreçti (ÖA 10).”

“Misafir konuşmacı geldiğinde ilk olarak kıyafetine, fiziki özelliklerine bakarak yorum yapmaya çalışıyoruz. Bu bizim çıkarımda bulunma yeteneğimizi geliştiriyor (ÖA 7).”

“Misafir konuşmacıların kültürlerini bizzat aracısız şekilde onlardan öğrenme olanağı bulduk (ÖA 12).”

“Derse ilgiyi daha fazla artırdığını düşünüyorum (ÖA 6).”

“Ülkeler coğrafyasında istediğimiz kadar bilgi edinsek te, oradan bir konuşmacı geldiğinde oranın tarihi, hakkında daha öznel bilgiler almaya başladık. Ya da basından öğrendiğimiz siyasi bir tarih vardı ama biz bu ders kapsamında ne diyorsun diye sorduğumda o ülkenin vatandaşından öznel bir yorum alma şansımız oldu (ÖA 1).”

Mesela Afganistanlı misafir konuşmacı geldi. Ben hiç tahmin edemezdim görünüşünü, fiziki yapısını veya dilini nasıl konuştuklarını. İlk defa gördüm böyle fiziki olarak böyle kıyafetli olarak, yerel kıyafetleriyle. Bence güzeldi ve teoriden çok uygulamaya geçmesi, onlarla iletişime geçmemiz biraz daha hafızamızda yer edindi (ÖA 11).

Misafir konuşmacıların yüz tipinden, konuşmasından nereli olduklarını bulduğumuz zaman çok daha eğlenceli oluyor. Bu şekilde olumlu yönü olarak derse tüm öğrencilerin katılımını sağlıyor (ÖA 9).

Çalışmanın ikinci alt problemine yönelik öğretmen adaylarının görüşleri:

Öğretmen adaylarına ikinci soru olarak “Sizce misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğinin ülkeler coğrafyası dersinde olumsuz yönleri nelerdir? Açıklar mısınız?” sorusu sorulmuştur ve bu soruya öğretmen adaylarının verdikleri cevaplar Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. "Sizce misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğinin ülkeler coğrafyası dersinde olumsuz yönleri nelerdir? Açıklar mısınız?" Sorusuna Öğretmen Adaylarının Verdiği Cevaplar

Sıra	Öğretmen adayı yanıtları (N:12)	f
1	Olumsuz yönünü görmedim.	6
2	Sorularımız onları incitmiş olabilir.	3
3	Verdikleri bilgiler nesnel değil öznel bilgilerdir.	2
4	İrkçi söylemler motivasyonumu düşürdü.	2
5	Sınıf yönetiminde sorunlar yaşandı.	2

Tablo 2 incelendiğinde çalışmaya katılan öğretmen adaylarının yarısı misafir destekli öğretim tekniğinin olumsuz yönü olmadığını belirtmişlerdir. Katılımcı öğretmen adaylarının bir kısmı ise sordukları soruların misafir konuşmacılar incitmiş olabileceğini düşünmüşlerdir. Sorulan soruların ırkçı söylemler içermesi ve misafir konuşmacıların verdikleri bilgilerin öznel olması çalışmaya katılan öğretmen adaylarının misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğinin ülkeler coğrafyası dersinin olumsuz yönleri olarak belirledikleri görülmektedir.

Katılımcıların misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğinin olumsuz yönleriyle ilgili görüşlerinden bazılarını aşağıda yer verilmiştir:

“Ben olumsuz yönünü görmedim (ÖA 4).”

“Aslında pek bir olumsuz yönünü görmedim ama biraz mesela konuşurken sınıf yönetiminde aksaklıklar oldu gibi (ÖA 11).”

“Olumsuz yön olarak pek görmedim. Şey olabilir sadece, bazı öğrenciler gelen misafir konuşmacıların ülkesinin farklı bir ülke olması nedeniyle(mesela Suriye) onlara karşı kırıcı bir şey söyleyebilirler diye düşünmüştüm ama bizde böyle bir tepki olmadı. Yani tek olumsuzluk var, o da bu ama bu bizim dersimizde yaşanmadı (ÖA 9).”

“Ben çok olumsuz yönünü göremedim (ÖA 1).”

“Bazı arkadaşlarımız ırkçı davranabilirler gelen misafir konuşmacılara karşı, ama fazla olduğunu düşünmüyorum. Bunun yanlış olduğunu da söylüyorum ama böyle olumsuz yönü olduğunu düşünüyorum (ÖA 6).”

“Ben kendimi misafir konuşmacı yerine koyduğum zaman, hani şey olabilir. Biz nasıl konuşacağız farklı kültürler evet ama bazı sorular soruyoruz merak ettiğimiz şeyler var. Misafir konuşmacılarda biz kırılmaya yol açmış olabilir miyiz diye o sorular çok aklıma kurcalamıştı (ÖA 10).”

“Olumsuz yönlerinin çok fazla olduğunu düşünmüyorum (ÖA 8).”

“İrkçi düşüncesi olan arkadaşlarımız, misafir konuşmacının geldiği ülke hakkında kötü düşünceye sahipse ona sorulan sorular dersin motivasyonunu düşürdü (ÖA 3).”

“Bir kişi geldiği için o kişinin o ülkeyle bilgileri nesnel olmuyor, daha çok öznel oluyor. Bu yüzden sıkıntı çıkabilir (ÖA 2).”

Çalışmanın üçüncü alt problemine yönelik öğretmen adaylarının görüşleri:

Öğretmen adaylarına üçüncü soru olarak “Öğretmen olduğunuzda derslerinizde misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğini kullanmayı düşünüyor musunuz? Cevabınızın sebeplerini açıklar mısınız?” sorusu sorulmuştur ve bu soruya öğretmen adaylarının verdikleri cevaplar Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. “Öğretmen olduğunuzda derslerinizde misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğini kullanmayı düşünüyor musunuz? Cevabınızın sebeplerini açıklar mısınız?” Sorusuna Öğretmen Adaylarının Verdiği Cevaplar

Sıra	Öğretmen adayı yanıtları N:12	f
1	Düşünüyorum. Derse olan ilgiyi artırır.	7
2	Düşünüyorum. Konuların akılda kalmasını sağlar. Düşünüyorum. Öğrencilerime farklı bakış açıları	6
3	kazandırır.	3

Tablo 3’te katılımcı öğretmen adaylarının öğretmen olduklarında misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğini kullanıp kullanmayacaklarına dair verdikleri yanıtlar görülmektedir. Öğretmen adaylarının hepsi bu tekniği kullanmayı düşündüklerini belirtmişler, sebeplerini ise misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğinin derse olan ilgiyi artırdığını, konuların akılda kalmasını sağladığını ve öğrencilerine farklı bakış açıları kazandıracığı şeklinde açıklamışlardır.

Öğretmen adaylarının misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğini öğretmen olduklarında kullanmayı düşünmeleriyle ilgili görüşlerinden bazılarına aşağıda yer verilmiştir:

“Kesinlikle kullanmayı düşünüyorum. Bende bir merak ilgi istek uyandırdıysa muhtemelen benim öğrencilerimde de bu olacak (ÖA 1).”

“Düşünüyorum. Öğrencileri daha çok derse bağlamak için yaparım çok güzel bir teknik bence (ÖA 9).”

“Kullanmayı düşünürüm. Derse ilgiyi toplama için (ÖA 6).”

“Tabiki düşünürüm. Hem derse ilgiyi artırır hem de öğrencilerde öğrenilenlerin daha kalıcı olmasını sağlar (ÖA 12).”

“Düşünüyorum. Öğrencilerim misafir konuşmacıların kıyafetlerine bakarak onların nereden geldiğini tahmin etmeye çalışacak, muhtemelen sonrasında fiziki özelliklerine bakacaklar. Misafir konuşmacı konuştuğunda, onun lehçesine aşinalık oluşacak. Hem çıkarım yapmak açısından faydası olacağını düşünüyorum hem de daha kalıcı olacağına inanıyorum (ÖA 7).”

“Öğrencinin hiçbir şekilde dışarıya odaklanmasına, sizin dersinizden kesinlikle kopmasına izin vermeyecek bir teknik. Tamamen bir merak duygusu ve insanı öğrenmeye iten en büyük olgunun merak olduğunu düşünüyorum ve bu tekniği kesinlikle uygulayacağım (ÖA 10).”

“Düşünüyorum, çünkü ben mesela 7. Sınıfta iken bu teknikle eğitim görseydim, şu yaşında daha bilgili olurum. Bugün öğrendiklerimi 5-6 yıl önce görebilmiş olurum. Bu hakkı işte ben öğretmen olduğumda öğrencilerime vereceğim (ÖA 2).”

Çalışmanın dördüncü alt problemine yönelik öğretmen adaylarının görüşleri:

Öğretmen adaylarına dördüncü soru olarak “Misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğinin ülkeler coğrafyası dersinde kullanımıyla ilgili önerileriniz nelerdir?” sorusu sorulmuştur ve bu soruya öğretmen adaylarının verdikleri cevaplar Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. "Misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğinin ülkeler coğrafyası dersinde kullanımıyla ilgili önerileriniz nelerdir? Sorusuna Öğretmen Adaylarının Verdiği Cevaplar

Sıra	Öğretmen adayı yanıtları (N: 12)	f
1	Her ülkeden bir kişi yerine birkaç kişi gelebilirdi.	3
2	Sadece yöresel kıyafetleri değil, ülkelerine özgü kullandıkları araç-gereçler kullanabilirlerdi.	2
3	Hangi ülkeden misafir konuşmacı geleceği önceden bilgilendirilebilirdi.	1

Tablo 4’de görüldüğü üzere öneri sayısı 6’dır ve bu önerileri 6 öğretmen adayı vermiştir. Görüşü sorulan diğer 6 öğretmen adayı ise derste bu tekniğin kullanım şeklini yeterli görmüşler, herhangi bir öneride bulunmamışlardır. Motivasyonu en düşük öğretmen adayı, akademik başarısı orta düzey öğretmen adayı ve akademik başarısı en yüksek düzey öğretmen adayı “Her ülkeden bir kişi yerine birkaç kişi gelebilirdi.” önerisinde bulunmuşlardır.

Motivasyonu en yüksek ve akademik başarısı en düşük olan öğretmen adayları ise misafir konuşmacı destekli öğretim yönetimini Ülkeler Coğrafyası dersinde kullanmaya yönelik “Sadece yöresel kıyafetleri değil, ülkelerine özgü kullandıkları araç-gereçler kullanılabilirdi.” önerisinde bulunmuşlardır.

Çalışmaya yapılan en son öneri ise akademik başarısı orta düzeyde olan öğretmen adayı tarafından “Hangi ülkeden misafir konuşmacı geleceği önceden bilgilendirilebilirdi” şeklindedir.

Misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğinin ülkeler coğrafyası dersinde kullanımıyla ilgili önerileriniz nelerdir? Sorusuna öğretmen adaylarının verdikleri cevaplardan bazıları şu şekildedir:

“Eğer elimizde imkan varsa, mesela oraların kültürlerini, danslarını, müziklerini yaptık ama böyle birkaç kişi gelse de bir gösteri şeklinde olsa daha hoşumuza gider diye düşünüyorum (ÖA 6).

“Misafir konuşmacının misafir olarak değil de ne bileyim kendi ülkesine ait eşya ile gelmesi ve daha çok aktif olması lazım derste (ÖA 12).”

“Şöyle ki; herhangi bir önerim yok. Dersler yeterince iyi geçiyordu işleniş şekli güzeldi (ÖA 7).

Yeni bir öneri sunamıyorum, çünkü kendimce yeterli görüyorum (ÖA 5).”

“Misafir konuşmacı bir kişi değil de, birkaç kişi olsaydı(aynı ülkeden) daha güzel olabilirdi (ÖA 2).”

“Zaten yapılan çalışmalar yeterliydi. Bundan ötesi ne olabilirdi ki! (ÖA 4).”

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada, öğretmen adaylarının misafir konuşmacı destekli öğretim yöntemine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yapılan bu çalışma sonucuna göre çalışmaya katılan öğretmen adaylarının *misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğinin derste olumlu yönleri nelerdir* ifadesindeki soruya verdikleri cevaplardan *ilki derse olan ilgim arttı* ifadesidir. Bu ifadeleriyle uygulamaya katılan misafir

konuşmacıların, Riebe vd. (2013)'nin belirttiği, öğrencinin dikkatini ders içeriğine çekecek nitelikte kişiler olması gerektiği ölçütüne yeterince uyduklarını göstermektedir. Bu çalışmanın katılımcıları tarafından ifade edilen *teknik derse olan ilgiyi arttırdığı* ifadesini Belser vd. (2018)'nin katılımcıları da dile getirmişlerdir. Katılımcıların teknik hakkındaki *dersin sıkıcılığını azaltıp eğlenceli hale getirdi* ifadesi, Ashley (2010), McKain (2012) ve Parks (2019)'ın çalışmalarındaki katılımcıların da belirttiği bir husustur. Tekniğin bu özelliğinin sözü geçen üç çalışmanın katılımcılarınca da zikredilmesi, katılımcıların farklı yaş gruplarından, yani lise, üniversite öğrencileri, akademisyenler ve meslek profesyonellerinden oluşmalarından dolayı, dikkat çekici bir önem taşımaktadır. Katılımcıların, *yaşayarak öğrenme ortamı hazırladı* ifadesi McRee, Madsen, ve Eisenberg (2014), Dalakas (2016) ile Merle ve Craig (2017)'in çalışmalarındaki katılımcılarınca da vurgulanan bir ifadedir. Bu çalışmalarda katılımcılar ayrıca misafir konuşmacıların derse getirdiği güncel bilgilerle, meslekle ilgili verdikleri pratik ipuçlarıyla, kişisel örneklerle gerçek yaşamı daha çok ders ortamına taşıdıklarını, böylece derste öğrendiklerinin gerçek yaşamla daha iyi bağdaştırılıp daha anlaşılır kılındığını belirtmişlerdir. Literatürdeki benzer çalışmalarda ifade edildiği gibi Parks (2019)'ın çalışmasında geçen, misafir konuşmacılar sayesinde yeni insanlarla, yeni deneyimlerle tanışmak; Merle ve Craig (2017)'in çalışmasındaki öğrenme deneyimlerinin zenginleşmesi; ders içeriğini daha önemli hissetme; Sage (2013)'nin çalışmasındaki karmaşık içeriğin daha iyi anlaşılması ve Farruggio (2009)'nun çalışmasındaki konuşmacıların kavramsallaştırma yetenekleriyle sosyal konuların daha anlaşılır duruma gelmesi ifadeleri, bu çalışmanın nitel bulgularında yer alan katılımcıların *coğrafyanın bireyin fiziksel özelliklerinin değişmesinde etkili olduğunu gördüm; ülkenin tarihi hakkında öznel bilgi edinme fırsatım oldu; coğrafyanın bireyin konuşma tarzında etkili olduğunu gördüm; coğrafyanın insan üzerine etkisini gördüm; coğrafyanın bireyin isminin belirlenmesinde etkili olduğunu gördüm; kendi ülkemi diğer ülkelerle karşılaştırabildim ve ders kitaplarında öğrenebileceği bilgilerden daha fazlasını öğrendim* ifadeleriyle karşılığını bulmuştur. Bunlardan, katılımcıların *ülkenin tarihi hakkında öznel bilgi edinme fırsatı* buldukları düşüncesi Bridges (1999)'in çalışmalarının bulgularıyla desteklenmektedir. Riebe vd. (2013)'nin çalışmasındaki katılımcıların dile getirdikleri, misafir konuşmacıların gerçek dünyayı sınıf ortamına getirmeleri ve okulda öğrenilenlerle yaşamdaki uygulamalar arasında köprü görevi görmeleri, bu çalışmanın katılımcılarınca *ders kitaplarında öğrenebileceği bilgilerden daha fazlasını öğrendim*

cümlesinde ifadesini bulmaktadır. Bu durum aynı zamanda Dalakas (2016)'ın, misafir konuşmacıların öğrencilere pratik bilgi getirdiği ve Li ve Guo (2015)'nin öğrencilerin ders kitaplarında öğrendikleriyle misafir konuşmacıların yaklaşımlarını karşılaştırma olanağı buldukları biçiminde verdikleri bilgileri doğrular niteliktedir.

Öğretmen adaylarının tekniğin dersteki olumsuz yönleri nelerdir sorusuna verdikleri cevaplardan ilki, *sorularımız onları incitmiş olabilir*dir. Bunun nedeni Sage (2013)'nin belirttiği gibi öğrencileri sınıfın bir yabancıнын gözünden nasıl görüldüğü konusunda hazırlama aşamasında daha dikkatli olunması gerektiği olabilir. Bazı öğrencilere göre misafir konuşmacıların *verdikleri bilgiler nesnel değil öznel bilgilerdir*. Bunun nedeni misafir konuşmacının dersin işlenişi sırasında müfredatın dışına çıkmış olabileceği gibi (McCleary ve Weaver, 2009), bazı konuşmacıların konunun iç yüzünü, öğretmenin niyetini tam olarak bilmemeleri de olabilir. Dalakas (2016)'ın dediği gibi misafir konuşmacılar ders sırasında konudan uzaklaşabilirler. Böyle durumlarda da bazı katılımcılarımızın *ırkçı söylemler motivasyonumu düşürdü* biçiminde dile getirdikleri durumlar oluşabilir.

Çalışmaya katılan öğretmen adayları gelecekteki sınıflarında misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğini kullanmayı düşünmektedirler. Belirttikleri ilk neden tekniğin *derse olan ilgiyi arttırdığıdır*. Belser vd.'nin (2018) çalışmasının bulguları bu nedeni desteklemektedir. Konuların akılda kalmasını sağlar cümlesi ise Soiferman'ın (2019) çalışmasının bulgularıyla örtüşmektedir. Katılımcılarımızın, *öğrencilerime farklı bakış açıları kazandırır* düşüncesi ise McRee, Madsen ve Eisenberg, (2014) ve Soiferman (2019)'ın çalışmalarının bulgularıyla desteklenmektedir.

Misafir konuşmacı destekli öğretim tekniği hakkında aşağıdaki öneriler yapılabilir:

Misafir konuşmacı destekli öğretim tekniğinin derse ilgiyi artırdığı görüldüğü için öğrencilerin derse ilgisinin artması istenen derslerde bu teknik kullanılabilir.

Bu tekniğin öğrencilerdeki akademik başarıyı artırdığı görüldüğü için, öğrencilerin akademik başarısının artması istenen derslerde bu teknik kullanılabilir.

Öğrencilerin derse devam durumunu olumlu etkilediği için devamsızlık sorunu yaşanan derslerde bu teknik kullanılabilir.

Dersin sıkıcılığını azaltıp, eğlenceli hale getirdiği görüldüğü için, derslerin sıkıcı ve eğlencesiz geçtiğini düşünen öğrencilerin olduğu sınıflarda bu teknik kullanılabilir.

Bu teknik ders kitaplarında yazmayan konularda da bilgi içerdiği için daha geniş bir öğrenme yelpazesi sunulmak istenen derslerde kullanılabilir.

Yaşayarak öğrenme ortamı oluşturduğu için öğrenmeyi yaşayarak öğrenmek istenen derslerde bu teknik kullanılabilir.

Öğrencilere ders öncesinde, misafir konuşmacıları incitmemek, tedirgin etmemek için nasıl davranılması gerektiği konusunda çeşitli bilgilendirmeler yapılabilir.

Kaynakça

- Ashley, V. B. (2010). Using Internet videoconferencing to connect fashion students with apparel industry professionals (Doctoral dissertation, University of San Diego).
- Belser, C. T., Prescod, D. J., Daire, A. P., Cushey, K. F., Karaki, R., Young, C. Y., & Dagley, M. A. (2018). The Role of Faculty Guest Speakers and Research Lab Visits in STEM Major Selection: A Qualitative Inquiry. *Journal of Career and Technical Education*, 33(1), 8-26.
- Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991). *Active Learning: Creating Excitement in the Classroom. 1991 ASHE-ERIC Higher Education Reports*. ERIC Clearinghouse on Higher Education, The George Washington University, One Dupont Circle, Suite 630, Washington, DC 20036-1183.
- Bridges, S. (1999) Oral case exams in marketing: Enhancing and evaluating communication and problem-solving skills. *Marketing Education Review*, 9, 25-31.
- Brown, R. C. (1954). Classroom Guest Speaker: Some Steps to Take. *The Clearing House*, 29(1), 7-7.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. A., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Chmiliar, I. (2010). Multiple-case design. In A. J. Mills, G. Eurepas&E. Wiebe (Eds.) *Encyclopedis of case study research* (pp. 582-583). USA: SAGE Publications.
- Dalakas, V. (2016). Turning Guest Speakers' Visits into Active Learning Opportunities. *Atlantic Marketing Journal*, 93-99.
- Farruggio, P. (2009). Bilingual Education: Using a Virtual Guest Speaker and Online Discussion to Expand Latino Preservice Teachers' Consciousness. *Multicultural Education*, 17(1), 33-37.

- Fedoryshyn, M. W., & Tyson, T. N. (2003). The impact of practitioner presentations on student attitudes about accounting. *Journal of Education for Business*, 273 – 284.
- Gibson, D. E. (2004). Role models in career development: New directions for theory and research. *Journal of Vocational Behavior*, 65(1), 134–156.
- Hogan, C. (2009). Making the most of visiting speakers (for everyone involved). *Training & Management Development Methods*, 23(4), 371.
- Lang, J. M. 2008, April 7. “Guest Speakers.” *The Chronicle of Higher Education*. Retrieved from <http://www.chronicle.com/article/Guest-Speakers/45746/>
- Li, L., & Guo, R. (2015). A student-centered guest lecturing: A constructivism approach to promote student engagement. *Journal of instructional pedagogies*, 15.
- McCleary, K. W., & Weaver, P. A. (2009). The effective use of guest speakers in the hospitality and tourism curriculum. *Journal of Teaching in Travel & Tourism*, 8(4), 401-414.
- McKain, D. R. (2012). *Making math real: Effective qualities of guest speaker presentations and the impact of speakers on student attitude and achievement in the algebra classroom*. Robert Morris University.
- McRee, A. L., Madsen, N., & Eisenberg, M. E. (2014). Guests speakers in school-based Sexuality education. *American Journal of Sexuality Education*, 9(2), 205-218.
- Merle, P. F., & Craig, C. (2017). Be My Guest: A Survey of Mass Communication Students' Perception of Guest Speakers. *College Teaching*, 65(2), 41-49.
- Metrejean, C., Pittman, J., & Zarzeski, M. T. (2002). Guest speakers: reflections on the role of accountants in the classroom. *Accounting Education*, 11(4), 347-364.
- Ormrod, N. G. (2004). The use of guest speakers, company visits and professional bodies' events in the curriculum. Retrieved from <https://e-space.mmu.ac.uk/id/eprint/6264>
- Özerbaş M. A (2003). Bilgisayar destekli bağlaşıklık öğretimin öğrenci başarısı, motivasyon ve transfer becerilerine etkisi (Doktora tezi) Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No: 127689)
- Pajares, F. (2004). *Albert Bandura: Biographical sketch*. Retrieved November 28, 2006, from <http://des.emory.edu/mfp/bandurabio.html>

- Parks, L. T. (2019). Upward Bound Graduates Transition From High School to College. Upward Bound Graduates Transition From High School to College (waldenu.edu)
- Paul, P., & Mukhopadhyay, K. (2005). Experiential learning in international business education. *Journal of Teaching in International Business*, 16(2), 7-25
- Riebe, L., Sibson, R., Roepen, D., & Meakins, K. (2013). Impact of industry guest speakers on business students' perceptions of employ ability skills development. *Industry and Higher Education*, 27(1), 55-66.
- Sage, M. (2013). Distance guest speakers in online synchronous classrooms: Practical and legal considerations. *Journal of Teaching in Social Work*, 33(4-5), 385-392.
- Sebba, A. (2000), 'The students hang on every word, they're rapt', *The Times Higher Education Supplement*, <http://www.timeshighereducation.co.uk/story.asp?storyCode=152652§ioncode=26>, last viewed 26 June 2011.
- Snizek, T. (2005). Avoiding the pitfalls of the invited speaker. *Exchanges: The Online Journal of Teaching and Learning in the CSU*. Retrieved November 29, 2006, from <http://www.exchangesjournal.org>
- Soiferman, L. K. (2019). Writing Is Hard Work: The Importance of Story Sharing in a Writing Classroom Involving Collaborative Colleagues as Guest Speakers. *Online Submission*.
- Tsataros, D. (2016). Teaching Domestic Violence through Guest Speaker Panels. *Journal of the Indiana Academy of the Social Sciences*, 19(1), 14.